

**BİRLEŞMİŞ MİLLETLER,
ULUSLARARASI PARA FONU,
EKONOMİK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA ÖRGÜTÜ,
DÜNYA BANKASI GRUBU**

**"HERKES İÇİN DAHA İYİ BİR DÜNYA"
RAPORU***

Hedeflerin Konulması

Uluslararası kalkınma hedefleri, insan arzularının en güçlüsü olan yoksulluktan ve onun beslediği sefaletten uzak bir dünya arzusuna yöneliktir. Bu hedefler, niceliksel olarak belirlenmiştir.

Bu hedeflerin kaynağı, Birleşmiş Milletler'in 1990'ların ilk yarısında düzenlemiş olduğu dünya konferanslarında varılan anlaşmalar ve alınan kararlardır. (Bu konferanslar, yoksulluğu azaltmak ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için gerekli adımlar konusunda uluslararası toplumun anlaşmaya varması için bir fırsat vermiştir).

Raporda benimsenen yedi hedeften her biri yoksulluğun farklı bir yönüne ilişkindir. Karşılıklı olarak birbirlerini etkilediklerinden bu hedefler bir bütün olarak görülmelidir. Özellikle kızlar için, daha yüksek okullaşma oranları, yoksulluğu ve ölüm oranını azaltır. Daha iyi temel sağlık hizmeti, okullaşmayı artırır ve yoksulluğu azaltır. Pek çok yoksul insan, geçimlerini doğal çevreden sağlar. O halde, yedi hedeften her birinde ilerlemeye ihtiyaç vardır.

Hedeflere varmak kolay olmayacaktır. Fakat bazı ülkeler ve bölgelerdeki ilerleme, neler yapılabileceğini göstermektedir. Çin, yoksulluk içinde yaşayan insanların sayısını 1990'daki 360 milyondan 1998 yılında 210 milyon civarına indirmiştir. Mauritius, askeri bütçesini azaltmış, eğitim ve sağlık sektörlerine büyük yatırım yapmıştır. Bugün, bütün Mauritius'lular sanitasyona erişim imkanına kavuşmuştur, halkın %98'i güvenli suya sahiptir ve doğumların %97'si eğitilmiş sağlık personeli nezaretinde

---

* Birleşmiş Milletler, Uluslararası Para Fonu, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, Dünya Bankası Grubu, Herkes İçin Daha İyi Bir Dünya, İstanbul: 2000. Bu rapor isimleri geçen dört uluslararası kuruluş tarafından hazırlanmıştır. Raporun İngilizce orijinali için bkz: www.paris21.org/betterworld.

gerçekleşmektedir. Latin Amerika ülkelerinin pek çoğu, eğitimde cinsiyet eşitliğine çok daha fazla yaklaşmışlardır.

Mesaj: Eğer bazı ülkeler, türlü biçimleriyle yoksulluğun azaltılması yönünde büyük ilerleme sağlayabiliyorlarsa, başka ülkeler de bunu başarabilir. Fakat çatışma, Sahra Güneyi Afrika'nın pek çok ülkesinde toplumsal kalkınma alanındaki kazanımları yok etmektedir. HIV/AIDS'in yayılması, bütün kıtalarda bireyleri, aileleri ve toplulukları yoksullaştırmaktadır. Yoksullukta uzun vadeli azalmaların en önemli şartı olan kalıcı ekonomik büyüme ise, dünya ülkelerinin yarısında hala yoktur. Bu ülkelerin 30'dan çoğunda, kişi başına gerçek gelir son 35 yıl boyunca azalmıştır. Büyümenin olduğu yerlerde ise, bunun daha eşit şekilde yayılması gereklidir.

Hedeflere ulaşmak mümkündür. Fakat bunun için çok çalışmak gerekecektir. Başarı için her şeyden önce, yoksullar lehine daha güçlü sesler, ekonomik istikrar, yoksulları gözeten büyüme, herkes için temel sosyal hizmetler, ticaret ve teknoloji için açık piyasalar ve kalkınma için iyi kullanılan yeterli kaynaklar gerekli olacaktır.

Tablo- 1: Uluslararası Kalkınma Hedefleri (7 Temel Hedef)

<p>Hedef 1: Mutlak yoksulluk içinde yaşayan insanların oranını, 1990 ve 2015 arasında yarı yarıya azaltmak:</p> <p>1990'ların ortalarında büyüme dünya çapında arttıkça, yoksulluk oranları düştü – Asya'da hızla, fakat Afrika'da pek az veya hiç. Gelir eşitsizliği, Latin Amerika'da ilerleme önünde bir engeldir.</p>	<p>Günde 1 dolardan daha azıyla geçinen insanlar (%)</p> <p>İlerleme 1990-1998</p> <p>Hedefe giden ortalama</p> <p>1990 2015</p>
<p>Hedef 2: 2015 yılına kadar bütün çocukların ilkokulda olmasını sağlamak.</p> <p>Okullaşma oranları artmaya devam etmekte beraber, yeterince hızlı artmadı. Şimdiki eğilimler sürerse, 100 milyondan fazla okul çağında çocuk 2015 yılında okulda olmayacak.</p>	<p>İlköğretim net okullaşma oranı (%)</p> <p>Hedefe giden ortalama</p> <p>İlerleme 1990-1998</p> <p>1990 2015</p>
<p>Hedef 3: 2005 yılına kadar ilk ve orta öğretimde cinsiyet eşitsizliklerini ortadan kaldırarak cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadınların güçlendirilmesi:</p> <p>Daha fazla kız çocuğunu okula göndermek çok önemlidir fakat yeterli değildir. Cinsiyet uçurumu daralmakta olabilir, fakat kızların okullaşma oranları erkeklerin gerisinde kalmaya devam etmektedir.</p>	<p>İlk ve orta öğretimde kızların erkeklere oranı (%)</p> <p>Hedefe giden ortalama</p> <p>İlerleme 1990-1998</p> <p>1990 2005</p>
<p>Hedef 4: Bebek ve çocuk ölüm oranlarını 1990-2015 arasında üçte iki azaltmak:</p> <p>Bebek ve 5 yaş altı çocuk ölüm oranlarını hedefe ulaşmak için yeterince hızlı azaltan her bir ülkeye karşılık, 10 ülke geride kaldı ve bir ülke geriye gitti. Çoğu zaman HIV / AIDS yüzünden.</p>	<p>5 yaş altı ölüm oranı (1.000 canlı doğumda)</p> <p>İlerleme 1990-1998</p> <p>Hedefe giden ortalama</p> <p>1990 2015</p>

Tablo-1 Devamı:Uluslararası Kalkınma Hedefleri (7 Temel Hedef)

<p>Hedef 5: Anne ölüm oranlarını 1990-2015 arasında dörtte üç azaltmak</p> <p>Gebelik ve doğum esnasında eğitilmiş sağlık hizmeti, her yıl meydana gelen yarım milyon anne ölümünün pek çoğunu önlemeye büyük katkı yapabilir. Fakat, eğitilmiş personel nezaretinde gerçekleşen doğumların oranı 1990'larda çok az arttı.</p>	<p>Eğitilmiş sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumlar (%)</p> <table border="1"><thead><tr><th>Yıl</th><th>Oran (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>1988</td><td>~10</td></tr><tr><td>2015</td><td>50</td></tr></tbody></table>	Yıl	Oran (%)	1988	~10	2015	50
Yıl	Oran (%)						
1988	~10						
2015	50						
<p>Hedef 6: Üreme sağlığı hizmetlerine ihtiyacı olan herkesin 2015'e kadar bu hizmetlere erişimini sağlamak:</p> <p>Kontraseptif kullanımı, üreme sağlığı hizmetlerine erişimin bir göstergesidir. Üreme sağlığı hizmetlerine erişimin artmasıyla, kontraseptif kullanım oranı bütün bölgelerde yükselmektedir.</p>	<p>Kontraseptif yaygınlık oranı (%)</p> <table border="1"><thead><tr><th>Yıl</th><th>Oran (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>1993</td><td>~50</td></tr><tr><td>1998</td><td>70</td></tr></tbody></table>	Yıl	Oran (%)	1993	~50	1998	70
Yıl	Oran (%)						
1993	~50						
1998	70						
<p>Hedef 7: 2015 yılına kadar çevresel kaynakların kaybını geri çevirecek şekilde 2005'e kadar sürdürülebilir kalkınma için ulusal stratejiler uygulamak.</p> <p>1992'de Rio Zirvesi'nde yaptıkları taahhütlere rağmen, dünya ülkelerinin yarıdan azı ulusal stratejiler belirledi ve daha da azı bu stratejileri uygulamaktadır.</p>	<p>Çevresel stratejileri olan ülkeler (%)</p> <table border="1"><thead><tr><th>Yıl</th><th>Oran (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>1984</td><td>~5</td></tr><tr><td>1997</td><td>50</td></tr></tbody></table>	Yıl	Oran (%)	1984	~5	1997	50
Yıl	Oran (%)						
1984	~5						
1997	50						

ULUSLARARASI KALKINMA HEDEFLERİ

HEDEF-1: MUTLAK YOKSULLUK İÇİNDE YAŞAYAN İNSANLARIN ORANINI 2015 YILINA KADAR YARIYA İNDİRMEK

Gelişmekte olan ülkelerin pek çoğunda, yoksullar, formel ekonominin kıyısında mücadele etmektedir. Politik güçten, eğitimden, sağlık hizmetinden, yeterli barınma olanaklarından, kişisel güvenlik, düzenli gelirden ve yeterince gıdadan mahrumdurlar.

Dünyada mutlak yoksulluk içinde yaşayan insanların sayısı ve oranı 1990'ların ortalarında bir ölçüde azaldı. Bu azalmanın büyük kısmı, başta Çin olmak üzere Doğu Asya'da yaşandı. Fakat ilerleme, 1990'ların sonunda bazı Asya ülkelerinde geçici olarak yavaşladı ve diğerlerinde ise durakladı veya tersine döndü. Dünyanın diğer bölgelerinde ise, yoksulluk oranları azalırken, genel nüfus artışı yoksul sayısında da artış yarattı. Ekonomik ve toplumsal geçiş yaşayan eski Sovyetler Birliği ülkelerinde, yoksulların oranı üç kattan fazla arttı.

Yoksul sayıları Güney Asya'da en büyüktür. Fakat yoksul insanların oranı Sahra Güneyi Afrika'da en yüksektir. Yoksulların çoğu kırsal alanlarda yaşamakta, fakat kentsel yoksulluk daha hızlı büyümektedir. Kadınların, arazi ve diğer varlıklar üzerindeki haklardan yoksun olmaları ihtimali, erkeklere kıyasla daha yüksektir. Ayrıca, kredi imkanlarına erişmekte güçlük çekmekte ve yeterli istihdamdan ve yaşlılıkta ekonomik güvenceden de yoksun bulunmaktadır.

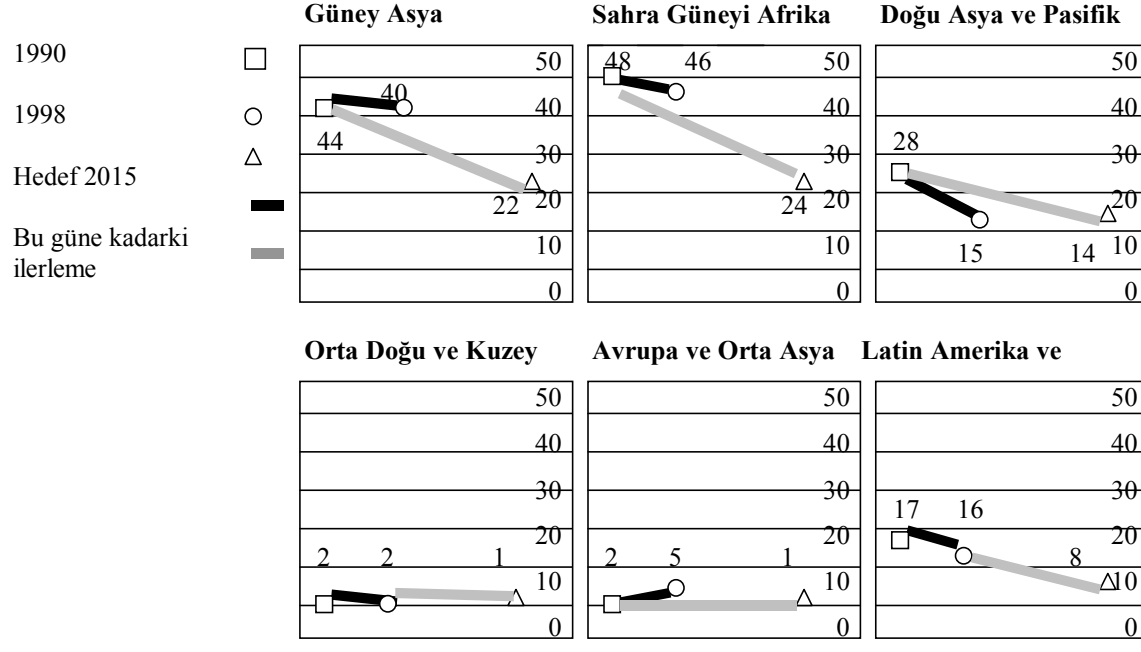
Bugün, gelişmekte olan dünyada 150 milyon düşük kilolu çocuk vardır. Fakat kötü beslenen çocukların oranı, Afrika hariç her yerde azalmaktadır. Düşük kilolu olmak, ölüm riskini artırmakta ve zihinsel ve fiziksel gelişmeyi engellemektedir. Kötü beslenen kadınların düşük kilolu bebek sahibi olmaları da daha muhtemeldir. İlerlemeye rağmen, kötü beslenen insanların sayısını 2015 yılına kadar yarıya indirmeyi öngören Dünya Sağlık Zirvesi'nin hedefine varmak için özel çabalar gerekli olacaktır.

Ülkeler, toplumsal ve cinsiyet eşitsizliklerini azaltan ve yoksullar için gelir kazanma fırsatları yaratan politikalar izlerlerse, yoksulluk oranları 2015'e kadar yarıya indirilebilir. Fakat hedefe varmak sadece bir ilk adımdır. Çünkü neredeyse 900 milyon insan hala mutlak yoksulluk içinde kalacaktır. İşte bu nedenle, yoksulluğu ortadan kaldırma çabası artırılmalıdır.

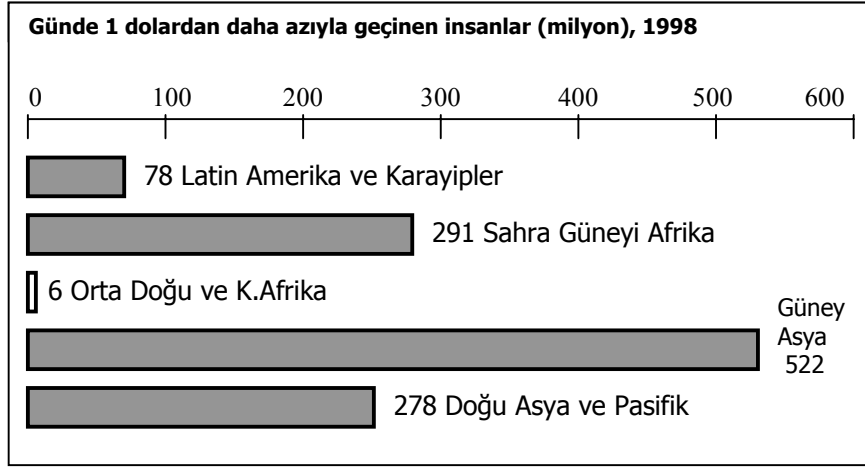
Dünyada Yoksulluk Sorunu (Mevcut Durum ve Hedef)

Bazı bölgelerde ilerleme – başka bölgelerde gerileme ve gecikmeler söz konusu.

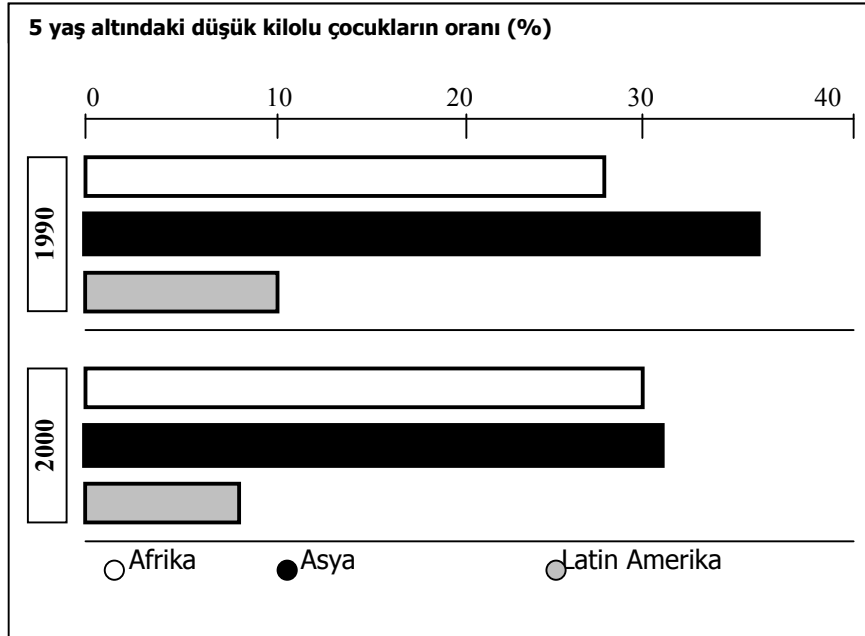
Günde 1 dolardan daha azıyla geçinen insanların oranı (%)

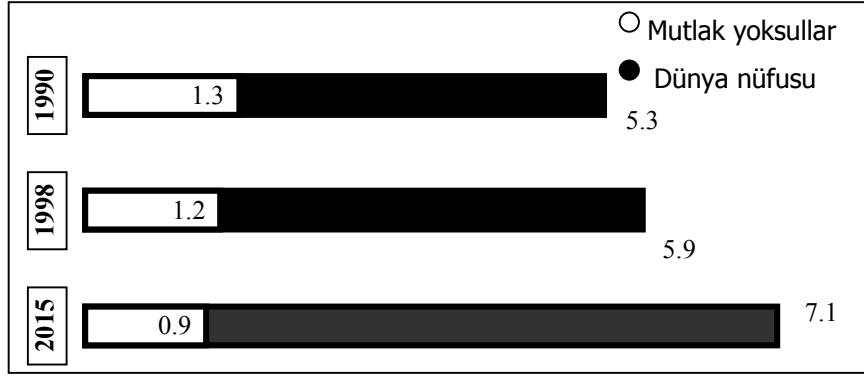
Mutlak Yoksulluk İçinde Yaşayan 1.2 Milyar İnsan

Kötü Beslenme – Yoksulluğun Bir Başka Boyutu

Dünya Nüfusu ve Mutlak Yoksulların Sayısı (Milyar)

HEDEF-2: 2015 YILINA KADAR BÜTÜN ÇOCUKLARIN İLKOKULDA OLMASINI SAĞLAMAK

Evrensel temel eğitim sağlanması, büyük bir görev ve büyük bir fırsat olmaya devam ediyor. Bunda başarı, daha milyonlarca çocuğa yoksulluktan kurtulmak için gerekli becerileri kazandıracaktır. Başarısızlık ise, önümüzdeki on yıllık dönemde eğitimsel ve toplumsal bir bunalımı ateşleyecektir.

Okullaşma oranları çoğu bölgede artmaktadır, fakat eğitim kalitesi bozulmaktadır ve çok fazla sayıda çocuk hala okulsuzdur. Okullaşma oranlarını artırmak ve daha iyi eğitim sunmak için, okul sistemleri, öğretmen yetiştirmeye ve tesislerin ıslah edilmesine yatırım yapmalıdırlar. Ayrıca, aile ve toplum katılımını artırmalı ve kızların eğitimini kısıtlayan cinsiyet ayrımını yok etmelidirler.

Çoğu ülkede, zenginler ve yoksullar arasındaki okullaşma oranı eşitsizlikleri devam etmektedir. Bazı ülkeler için, temel eğitim hemen hemen evrenseldir – diğerleri ise bu hedefin çok uzağındadır. Yetersiz okullar, yetersiz erişim ve yoksul aileler için çocuklarını okulda tutmanın maliyeti, düşük devam oranlarına yol açmaktadır.

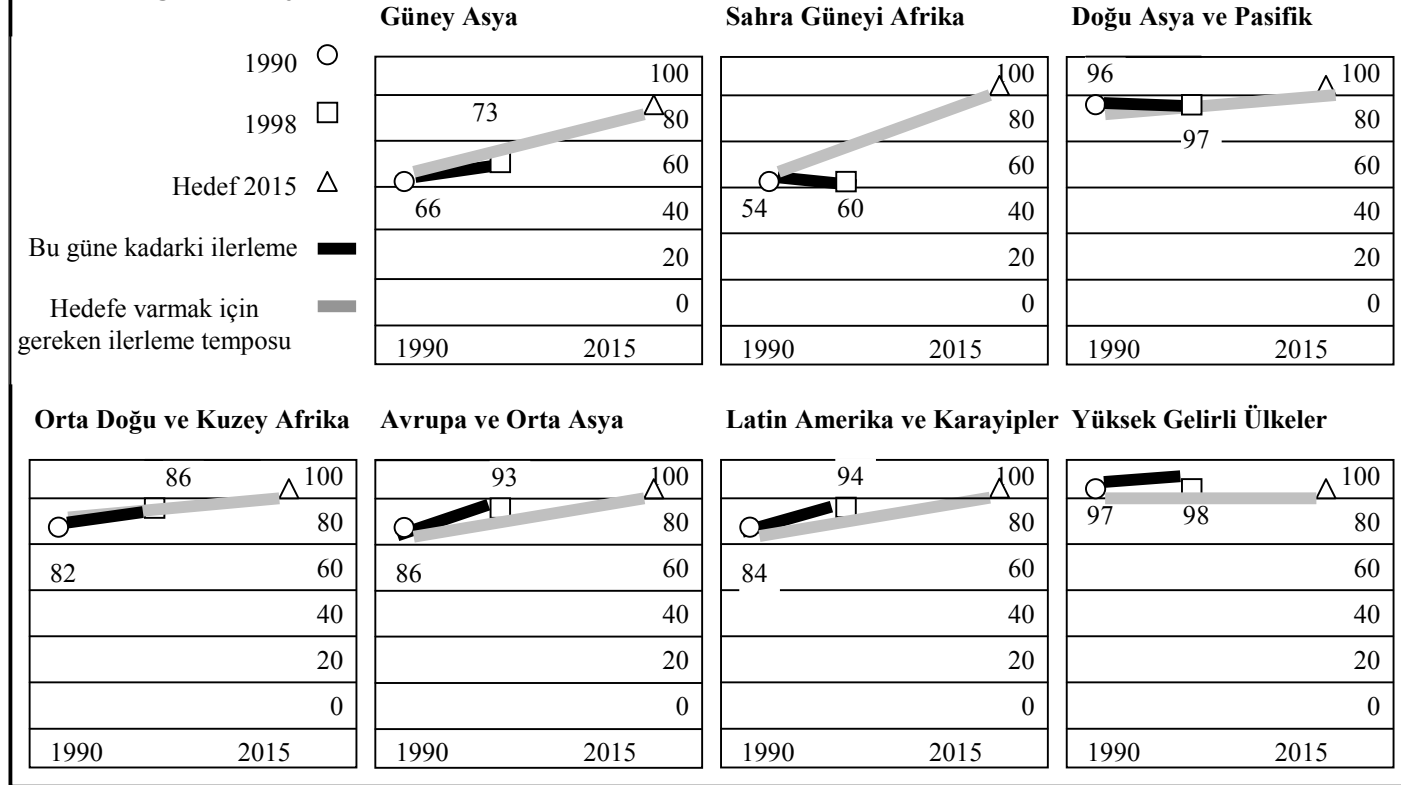
Azalan doğum oranları nedeniyle, dünyada okul çağındaki çocuk nüfusu, önümüzdeki 15 yılda sadece 9 milyon artacaktır. Fakat büyük bölgesel farklar vardır. Doğu Asya'da azalan doğurganlık oranlarının bir sonucu olarak, okul çağı nüfus, bu bölgede 22 milyon azalacaktır. Sahra Güneyi Afrika'da ise 34 milyon artacaktır. 1998 yılında okula gitmeyen 46 milyon çocuk buna eklendiğinde, gelecek 15 yılda fazladan 80 milyon çocuk için okul binaları yapılması, öğretmen yetiştirilmesi ve ders kitapları hazırlanması gerekecektir.

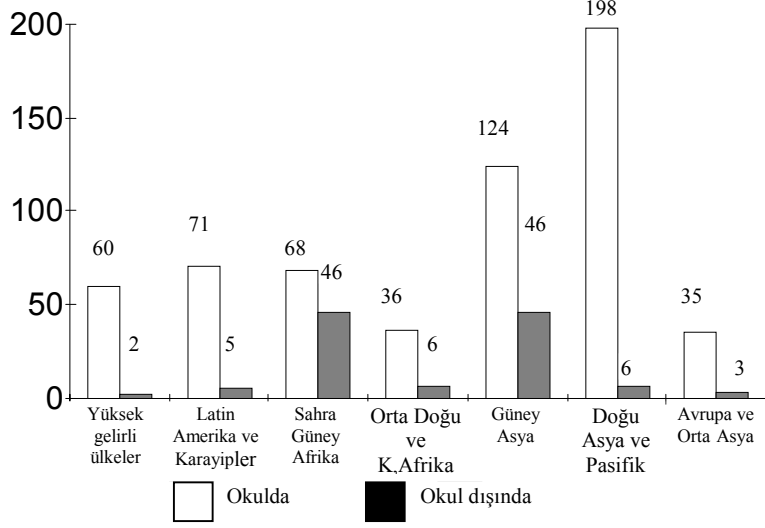
Dünya Okullaşma Oranı (Mevcut Durum ve Hedef)

Artan okullaşma – fakat çok sayıda çocuk hala okulsuz

Net temel eğitim okullaşma oranı (%)

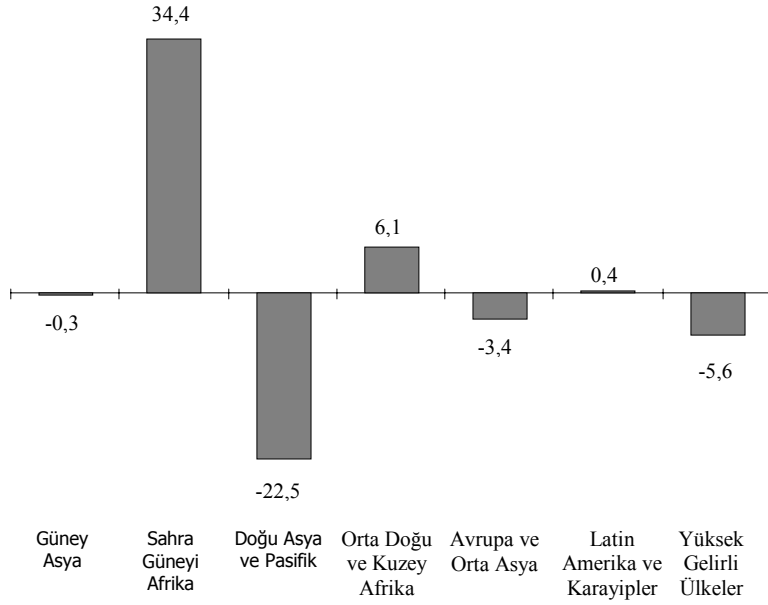

Okula gitmeyen 113 milyon çocuk
İlkokul çağındaki çocuklar (milyon), 1998

İhtiyacı karşılayabilir miyiz?

İlkokul çağındaki nüfusun değişimi (milyon), 2000-15

HEDEF-3: KADINLARI GÜÇLENDİRMEK VE 2005 YILINA KADAR İLK VE ORTA ÖĞRETİMDE CİNSİYET EŞİTSİZLİKLERİNİ ORTADAN KALDIRMAK

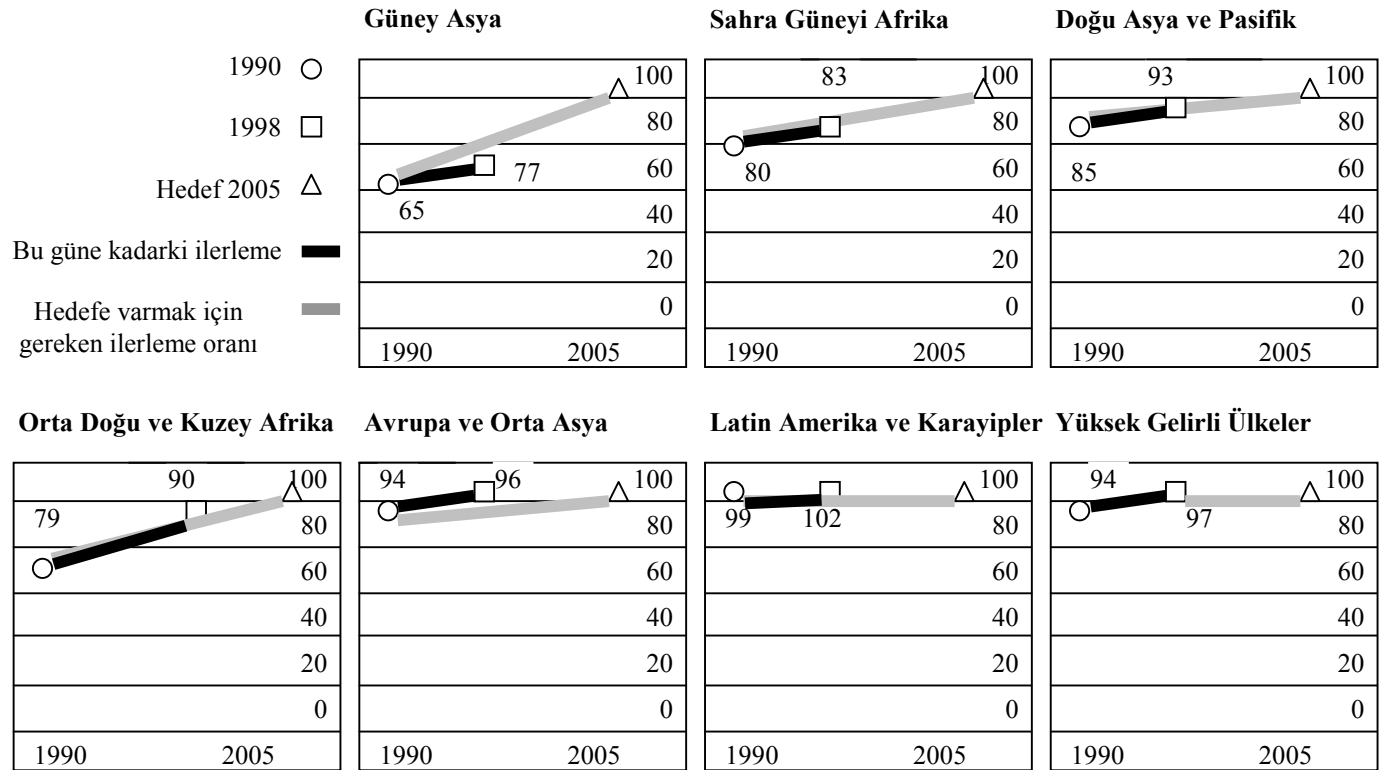
Eğitimli kız çocukları çok daha fazla tercih imkanına sahiptirler: Evlilikte, çocuk doğurmada, çalışma dünyasında, hayatta. Onlar daha çok sayıda ekonomik olanak yakalayabilir. İçinde yaşadıkları toplumun siyasal, sosyal, ekonomik ve çevresel gelişimine daha etkin bir şekilde katılabilirler. Kızların okullaşma oranları, erkeklere göre daha hızlı artmıştır. Ermenistan, Moğolistan, Güney Afrika, Sri Lanka ve Venezuela gibi ülkelerde, kızların okullaşma oranları erkeklerin okullaşma oranlarının üstüne bile çıkmıştır. Küresel düzeyde, ilk ve orta öğretimde cinsiyet uçurumu daralmaktadır. Fakat şimdiki ilerleme seyri, eğitimdeki cinsiyet uçurumunu 2005'e kadar kapatmaya yetecek kadar hızlı değildir.

Son yıllarda, orta öğretimde okullaşma oranı bakımından kızlar ve erkekler arasındaki fark daralmıştır. Bu durum, kızların daha yüksek okullaşma oranlarını ve erkeklerin okulu erken terk etme eğilimini yansıtmaktadır. Eğitimde cinsiyet farkları azalsa da, ekonomik ve politik hayatta sürmektedir.

Pek çok yerde, en varlıklı ailelerin çocuklarının eğitimlerini tamamlama ihtimali, yüksek gelirli ülkelerdeki çocukların düzeyindedir. Bu aileler için, okula giden kızların oranı, okula giden erkeklerin oranına kabaca eşittir. Fakat yoksul ailelerin çocuklarının daha azı okula gitmekte ve bunlar içinde kızların payı erkeklerden çok daha küçük olmaktadır. Pek çok yoksul aile için, kız çocuklarının emeğinin değeri, onların eğitim almasından bekledikleri getiriyi aşmaktadır. Böylece, kız çocuklar okula gönderilmemektedir.

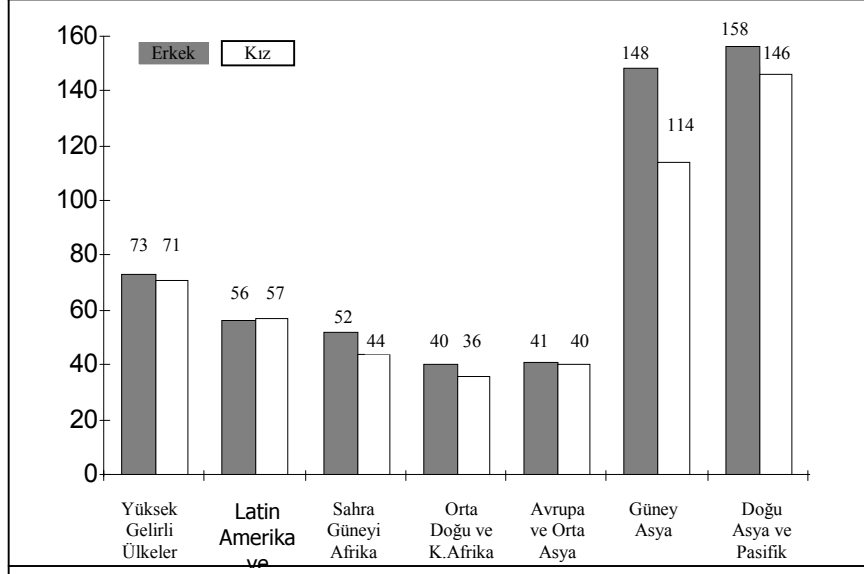
Kızlar ve erkekler arasında okullaşma farkı

İlk ve orta öğretime kayıtlı kızların erkeklere oranı (%)

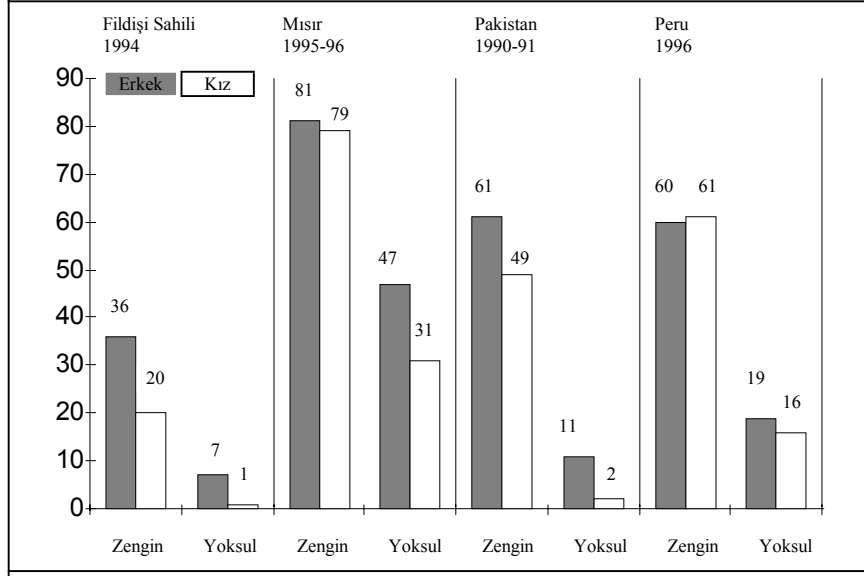
Okula giden kızların sayısı erkeklere göre daha az...

İlk ve orta öğretimde okullaşma sayıları (milyon), 1998.

Cinsiyet farkları, yoksullar için çoğu zaman daha büyük...

Dokuzuncu sınıfı bitiren 15-19 yaş grubundaki kişilerin oranı (%)

HEDEF-4: BEBEK VE ÇOCUK ÖLÜM ORANLARINI 2015'E KADAR ÜÇTE İKİ AZALTMAK

Bebek ve 5 yaş altı çocuk ölüm oranları, 1960-1990 yılları arasında yüzde elliden daha fazla azaldı. Çin, Sri Lanka ve Vietnam'da bebek ölüm oranının dörtte üç azalması bu başarının başka yoksul ülkelerde tekrar edilebileceğini ummak için iyi bir nedendir. Fakat ilerleme 1990'larda yavaşladı. Çoğu bölgede, 2015 yılına kadar üçte ikilik bir azalma sağlamak için büyük bir gayret yeterli olacaktır.

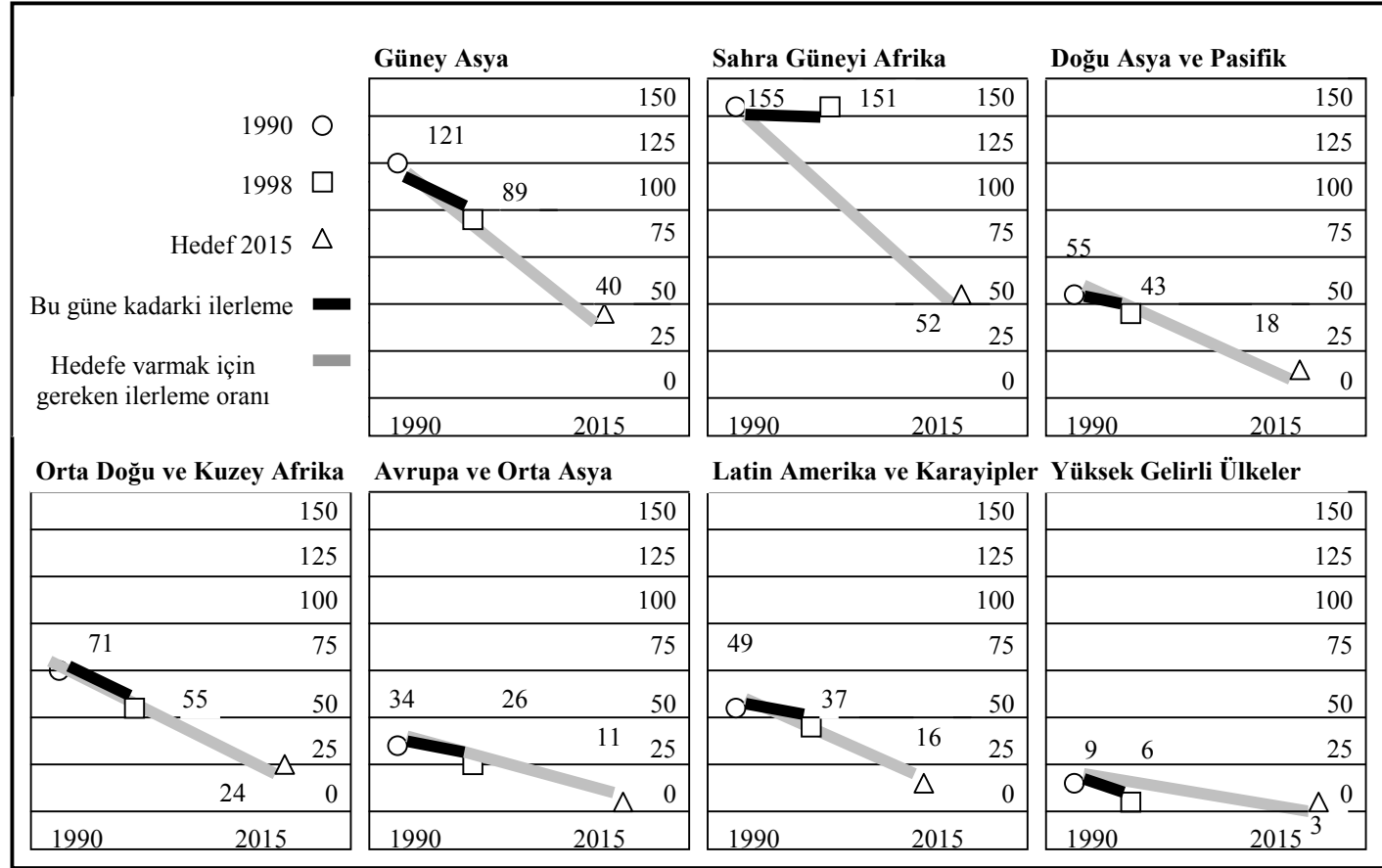
Bu hedefe ulaşılması önündeki engeller nelerdir? Sağlıksız su. Yetersiz bağışıklama, savaş ve iç çatışma. Yüksek yoksulluk düzeyleri ve kötü beslenme. Özellikle kızlar için, temel eğitime yetersiz erişim. HIV / AIDS'in yayılması, sıtma ve veremin hortlaması.

Bebek ölümleri, çoğu zaman, doğum sırasındaki sağlıksız koşulların sonucudur. Akciğer iltihabı, ishal, sıtma ve kızamık, genellikle küçük çocukların ve bilhassa kronik kötü beslenmeye maruz kalan çocukların ölümüne yol açmaktadır.

5 yaş altı ölüm oranları, en yoksullar arasında en yüksektir, fakat görece varlıklılar arasında bile oldukça yüksektir. Bebek ve çocuk ölümlerini azaltmak, temel sosyal hizmetlere daha çok yatırım yapılmasına ve özellikle yoksullar için, ailelerin eğitilmesine ve beslenmenin iyileştirilmesine bağlıdır.

Eğitim, kadınlara daha küçük ailelere sahip olma, çocuklarına daha iyi annelik etme ve onların çocuklarının yaşamlarını iyileştirecek bilgileri aktarma olanağını kazandırır.

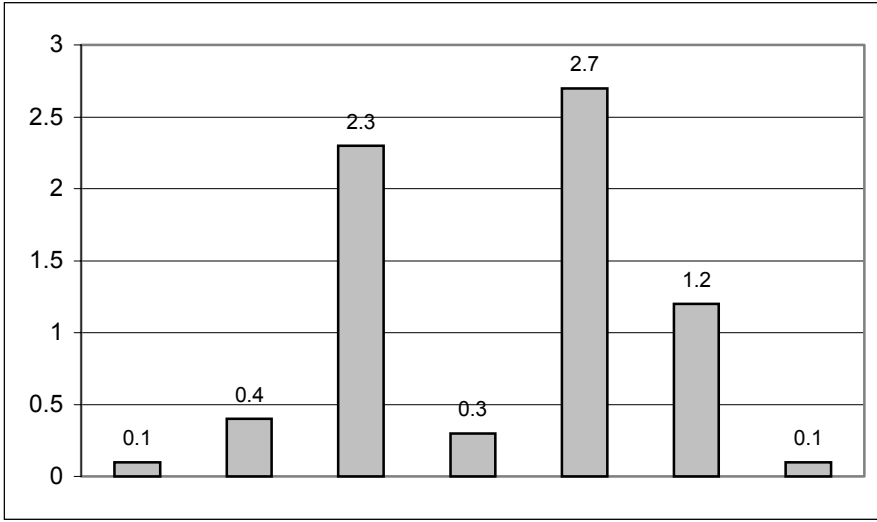
5 Yaş Altı Ölüm Oranları (Her 1000 Canlı Doğumda Ölümler)

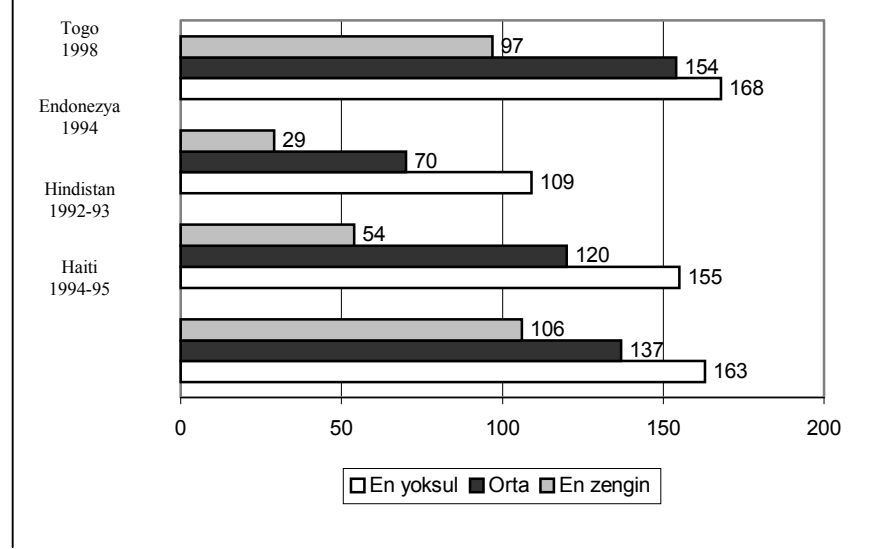

Küçük yaşta ölümler
Bebek ölümleri (milyon), 1998

Yüksek Gelirli Ülkeler Latin Amerika ve Karayipler Sahra Güneyi Afrika Orta Doğu ve K.Afrika Güney Asya Doğu Asya ve Pasifik Avrupa ve Orta Asya

Daha fazla sayıda yoksul çocuk ölmektedir...
5 yaş altı ölüm oranları (her 1.000 canlı doğumda ölümler) ailelerin mali durumları itibarıyla

HEDEF-5: ANNE ÖLÜM ORANLARINI 2015'E KADAR DÖRTTE ÜÇ AZALTMAK

Anne ölümlerinin yüzde doksan dokuzu, gelişmekte olan ülkelerde meydana gelir ve bunların çoğu önlenabilir niteliktedir. Enfeksiyonlar, kan kaybı ve sağlıklı kürtaj bu ölümlerin çoğunun nedenidir. Anne ölüm oranını azaltmak için, doğum hizmetlerinin kalitesini ve kapsamını iyileştirmek ve yoksullar için doğum öncesi ve sonrası bakım sağlamak amacıyla sağlık sistemlerine daha çok yatırım yapılmasına gerek vardır.

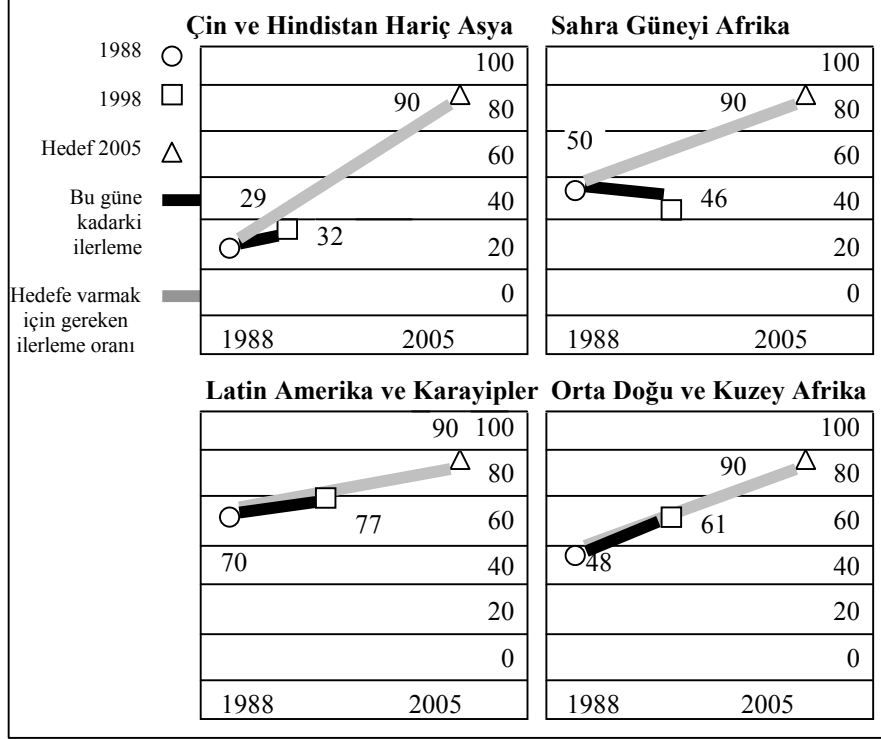
Anne ölümlerinin ölçülmesi zordur. Eğitilmiş personel nezaretinde gerçekleşen doğumların oranı, anne ölüm oranının azaltılmasında kaydedilen ilerlemeyi izlemeye yardım eder. Eğitilmiş doğum personelinin genelde mevcut olmadığı bölgelerde hedef, 2015 yılına kadar doğumların % 90'ında bu tür personel bulunmasını sağlamaktır.

Anne ölüm oranları, dünyada geniş farklar gösterir. Bu oranlar Latin Amerika'da düşük, fakat Afrika'da çok yüksektir. Pek çok yoksul Afrika ülkesinde, her 100 canlı doğumdan birinde anne, gebelik ve doğum komplikasyonları yüzünden ölmektedir.

Ebe niteliklerine sahip sağlık görevlileri, anne ölüm oranlarını azaltmada çok önemlidir. Bu görevliler, doğumlarda bulunmak yanında, annelere, kendileri ve çocukları için doğum öncesi ve sonrası bakım hakkında temel bilgi verirler. Kadınların sosyal statüsünü iyileştirmek ve sağlık hizmetinde cinsiyet eşitliğini sağlamak bu hedefe varılmasında önemlidir.

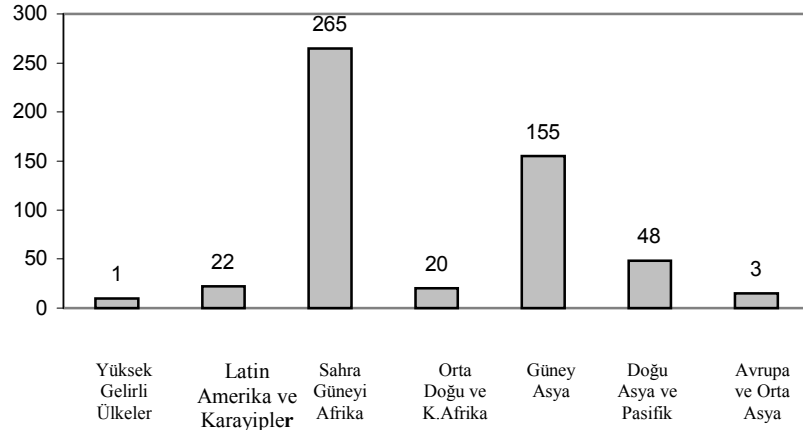
Eğitilmiş sağlık personeli nezaretindeki doğumların oranı (%)

Doğumda eğitilmiş sağlık hizmeti çoğu yerde hala yok...

514.000 anne ölümü

Anne ölümleri (bin), 1995

HEDEF-6: ÜREME SAĞLIĞI HİZMETLERİNE İHTİYACI OLAN HERKESİN 2015 YILINA KADAR BU HİZMETLERE ERİŞMESİNİ SAĞLAMAK

Üreme sağlığı hizmetleri, erkeklere ve kadınlara, kendi sağlıklarını ve ailelerin sağlığını korumak için gereken desteği verir. Aile planlaması yöntemleri, HIV / AIDS dahil cinsel yoldan bulaşan hastalıkların önlenmesi ve tedavi edilmesi ile kadınlara karşı zararlı uygulamaların caydırılması buna dahildir.

Makul fiyatlı ve kaliteli üreme sağlığı hizmetlerine erişim ve bu konuda bilgi başta olmak üzere, pek çok faktör, kontraseptif kullanımını etkilemektedir. Toplumsal cinsiyet ilişkileri de üreme sağlığını etkilemektedir. Bu nedenle erkekler, eşlerinin haklarını ve sağlığını saymalı, desteklemeli ve kendi cinsel davranışları için daha fazla sorumluluk almalıdırlar.

1990'larda kontraseptif kullanımı bütün bölgelerde arttı. Fakat Afrika geride kaldı. Yoksul ülkelerde doğurma çağındaki insan sayısının artışı kazanımlarında önümüzdeki on yıllık dönemde sürdürülmesini gerektirmektedir. Bunun yapılması, yoksulluğu daha hızlı bir biçimde azaltacaktır.

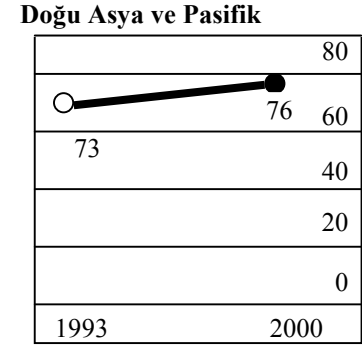
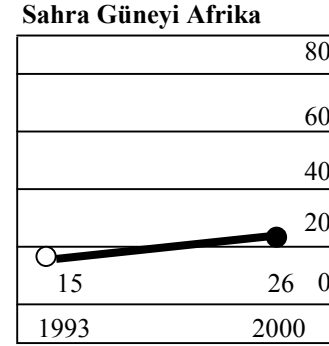
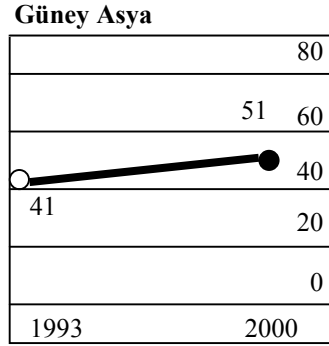
Her yıl 14 milyondan fazla ergenlik çağındaki kız doğum yapmaktadır. Bu gebeliklerin büyük bir bölümü istenmeyen gebelikler olup, ergenlik çağındaki kızlar tarafından her yıl tahminen 4.4 milyon kürtaj yaptırılmaktadır. Pek çok ergen, HIV / AIDS dahil cinsel yoldan bulaşan hastalıklara yakalanmak riskiyle ciddi şekilde karşı karşıyadır.

1999 sonunda, yüzde 95'i gelişmekte olan ülkelerde olmak üzere 33.6 milyon erkek, kadın ve çocuk HIV / AIDS ile yaşamaktaydı. 13 milyondan çoğu Afrika'da olmak üzere 16 milyondan fazla insan bu salgında ölmüştür. Geride parçalanmış aileler kalmış, kalkınma umutları felç olmuştur. Etkili ulusal programlar ve büyük uluslararası destek olmazsa, bu salgın gelişmekte olan ülkelerde yayılmaya devam edecek, zengin ve yoksul ülkeler arasındaki uçurumlar daha da büyüyecektir.

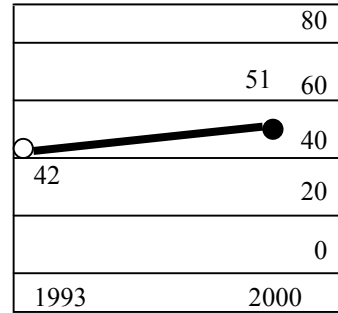
Kontraseptif kullanan evli kadınlar (%)

Kontraseptif kullanımı bütün bölgelerde artıyor

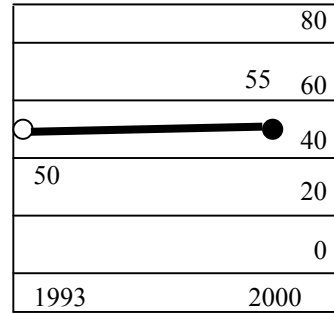
1993 ○
2000 (tahmin) ●

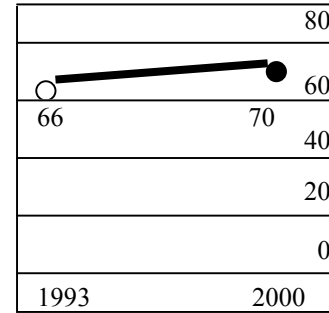
Orta Doğu ve Kuzey Afrika

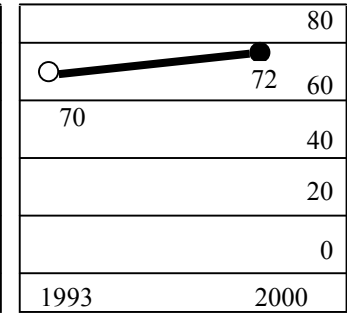
Avrupa ve Orta Asya

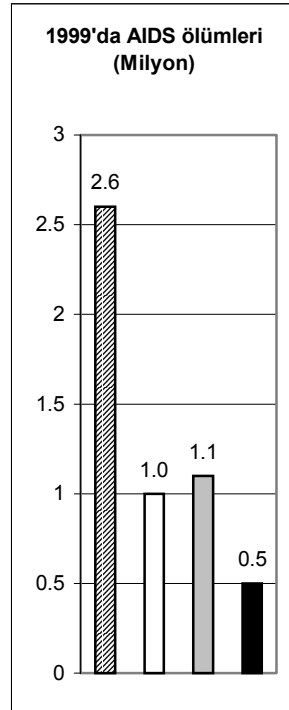
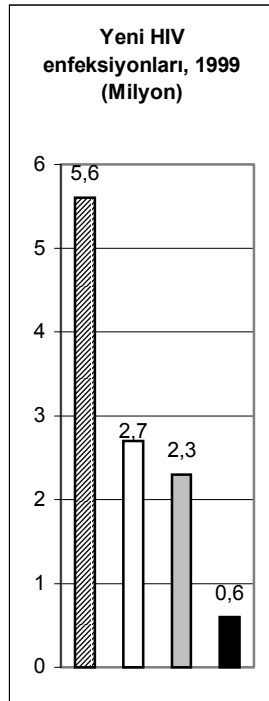
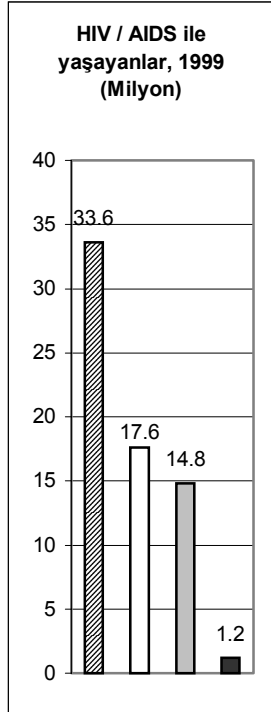
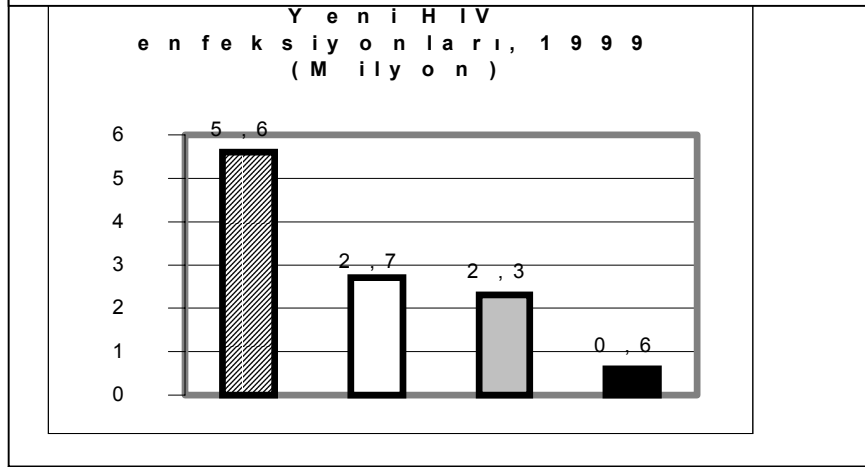
Latin Amerika ve Karayipler

Yüksek Gelirli Ülkeler

**Ergenlerin, üreme sağlığı bilgisine ihtiyaçları vardır.
15-19 yaş aralığında her 1000 kadın başına doğumlar, 1998.**

● Toplam ○ Yetişkin erkekler ● Yetişkin kadınlar ● 15 yaşından küçük çocuklar

HEDEF-7: 2015'E KADAR ÇEVRESEL KAYNAKLARIN KAYBINI GERİ ÇEVİRMEK ÜZERE 2005'E KADAR SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İÇİN ULUSAL STRATEJİLER UYGULAMAYA KOYMAK

Dünya yoksullarının pek çoğu, tarım, ormancılık ve balıkçılık yaparak geçinebilmeleri için doğrudan doğruya çevreye bağımlıdır. Yoksullar, aynı zamanda, hava ve su kirliliğinden ve besin üretimi için sürdürülemez uygulamalardan daha fazla etkilenirler. Daha iyi çevresel yönetim, onların hayatlarını iyileştirebilir, üretkenliklerini artırabilir ve sürdürülebilir kalkınma yönünde ivme yaratabilir.

Dünya insanların yüzde 20'ye yakını, günlük ihtiyaçlarını karşılamak için, geliştirilmemiş su kaynağına bağımlıdır. Kentsel nüfus, kırsal nüfusa göre daha iyi hizmet almaktadır, fakat belediyelerce temin edilen şebeke suyu bile, hastalık taşıyan organizmalar ve endüstriyel atıklar tarafından kirlenmektedir. Sağlıklı suya erişim imkanından yoksun olanlar, ihtiyaçlarını karşılamak için her gün mücadele vermek ve sürekli olarak, suyla taşınan hastalık tehlikesiyle karşı karşıya olmak durumundadırlar.

İnsan müdahalesi olmasaydı, dünyanın geniş parçaları ormanlarla kaplı olurdu. Sürdürülemez tarım ve bozulma nedeniyle dünya milyonlarca dönüm ormanlık alanı kaybetti ve onlarla birlikte, ormanların sağladığı ekonomik bakımdan önemli kereste ve diğer ürünleri de kaybetti. Kaybedilen ormanlar, artık toprağı ve su kaynaklarını koruyamaz, biyolojik çeşitliliğı muhafaza edemez, iklim değişikliğinin etkilerini hafifletemez veya doğal ve kültürel mirası koruyamaz.

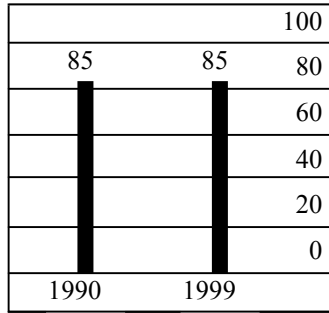
Daha yüksek gelirli ülkeler enerjiyi daha verimli kullanıyor, fakat daha büyük toplam emisyonlar üretiliyorlar. Yoksul ülkeler kalkındıkça, onların da enerji verimliliğı artıyor, aynı miktarda enerji kullanarak, daha fazla mal ve hizmet üretebiliyorlar. Fakat, verimlilik artışlarından sağlanan toplam enerji tasarrufları, toplam tüketimdeki büyüme tarafından fazlasıyla giderilmektedir. Bu nedenle, yoksul ülkeler, bugünkü yüksek gelirli ülkelerin modelini takip ederlerse, toplam enerji kullanımları büyümeye devam edecek ve bununla birlikte sera gazı emisyonları da artacaktır. İyi ki, küresel sera gazlarını azaltmaya yönelik politikalar, yerel kirliliğı azaltmaya ve enerji verimliliğini arttırmaya yönelik politikalar ile çakışmaktadır. Bu durum, hem en büyük karbondioksit yayıcıları olan zengin ülkeler hem de kalkınmakta olan ülkeler için geçerlidir.

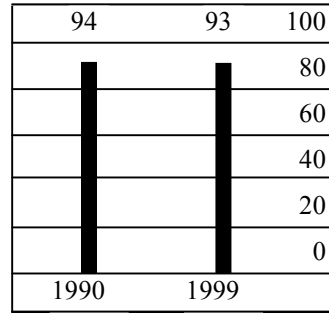
İyileştirilmiş bir su kaynağına erişebilen nüfus (%)

Su kaynaklarının iyileştirilmesinde çok az ilerleme söz konusudur...

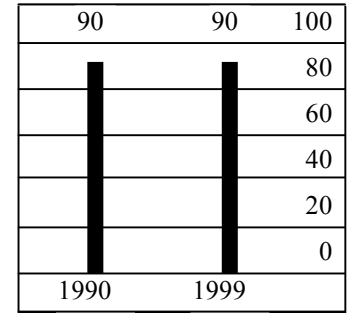
Kentsel Afrika

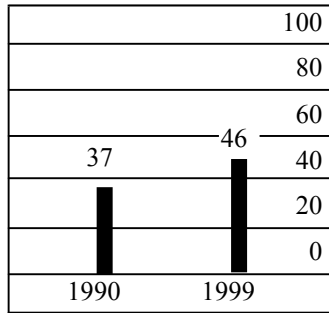
Kentsel Asya

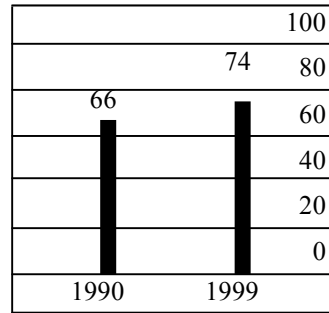
Kentsel Latin Amerika

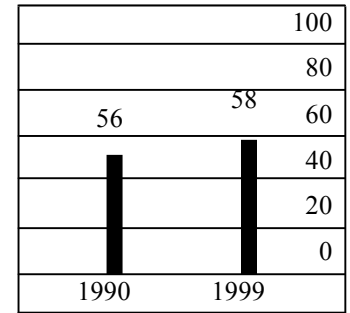
Kırsal Afrika

Kırsal Asya

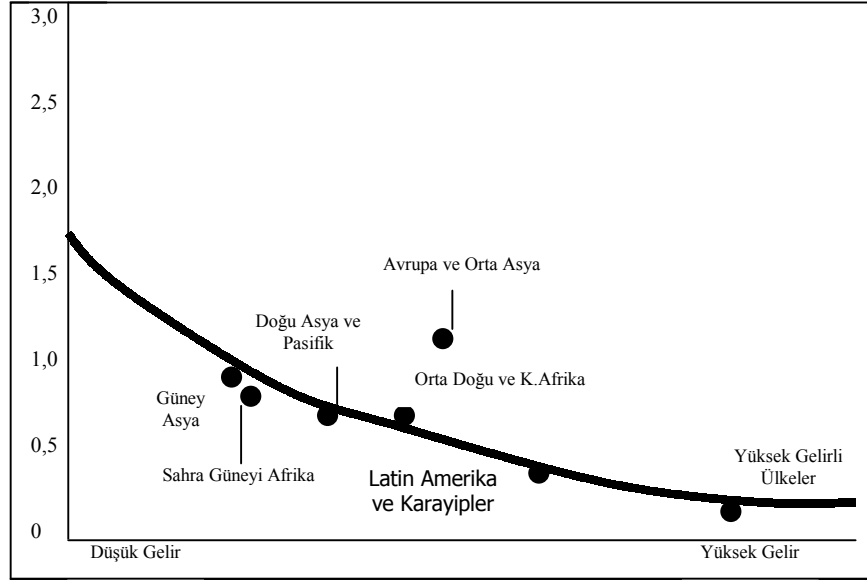

Kırsal Latin Amerika

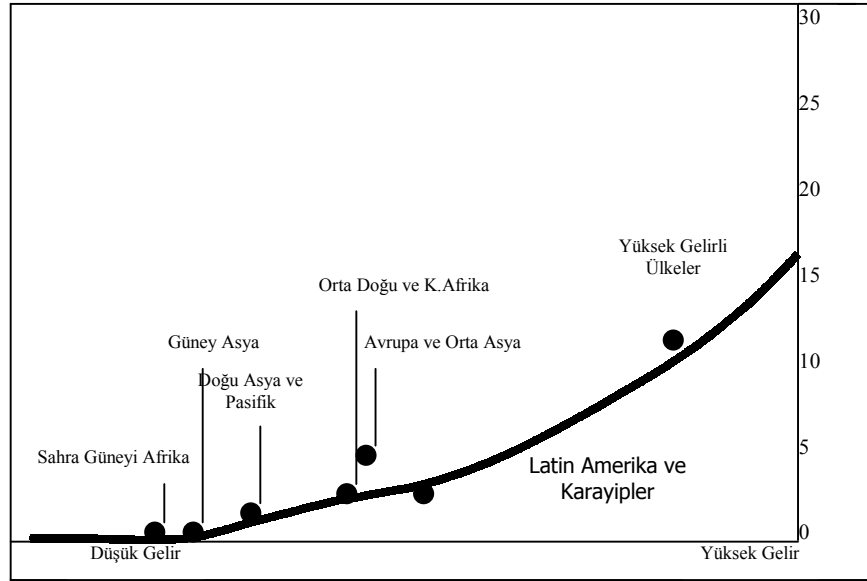
**GSYH birimi başına enerji kullanımı (kg olarak petrol eşdeğeri)
(1995 fiyatları, dolar), 1998**

Enerji verimliliği, ekonomik büyümeyle artıyor...

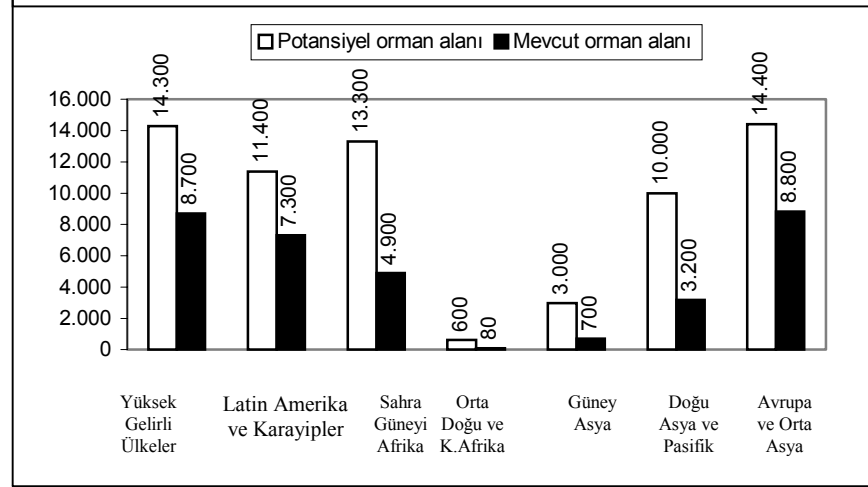
Endüstriyel CO₂ emisyonları (kişi başına metrik ton), 1998

...Fakat sera gazları da artıyor.

Ormanlar – kaybolan bir kaynak

Bin kilometrekare, 1997

HEDEFLERE VARMAK İÇİN YAPILMASI GEREKENLER

Yoksullar için sesler ve tercihler

Yoksul insanların güçlendirilmesi başlangıç noktasıdır: Kadınlar için fırsatlar sağlanması, yoksul insanların örgütlenmesi için politik alan açılması. Demokratikleşme, sadece çoğunluk yönetiminin ötesine geçerek, azınlıkları politik katılımın tüm veçhelerine, kabineye, yasama organına, kamu görevlerine ve yerel yönetimlere dahil etmelidir. Böyle bir kapsayıcı demokrasi, bağımsız bir yargıyı, açık bir sivil toplumu ve özgür bir medyayı geliştirir. Bunların hepsi, insan haklarına saygı gösterilmesini sağlayabilir ve hükümetleri vaat ve eylemlerinden sorumlu kılabilir.

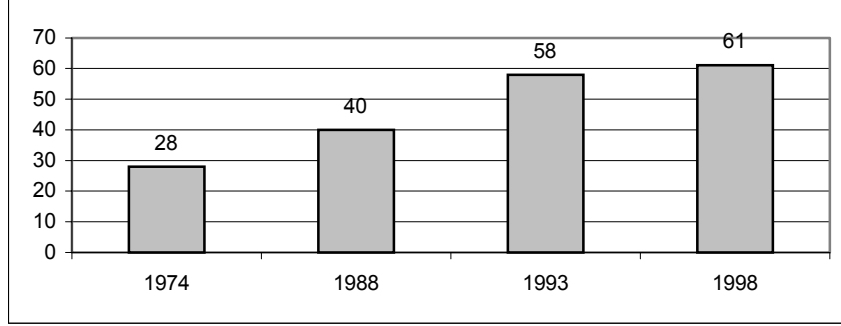
Yoksulları gözetin büyüme

Ekonomik büyüme, yoksulluğu azaltmanın bir garantisi olmamakla beraber uzun dönemde yoksulluğun kalıcı biçimde azaltılması için kesinlikle gereklidir. Büyümenin yoksulları gözetmesi de gerekir. Nasıl? Yoksul insanların üretken ve iyi ücretli işlere girebilmesi için büyüme; daha fazla gelir getirici fırsatlar yaratmalıdır.

Yoksul insanlara, üretken potansiyellerini açığa çıkarmakta yardım etmek ve onlara kendilerini besleyebilme olanağını vermek için, ekonomik varlıklara erişimlerini artırmalıdır. Ayrıca, yoksul kadınlar için daha iyi fırsatlar

Daha fazla ülke demokratik oluyor

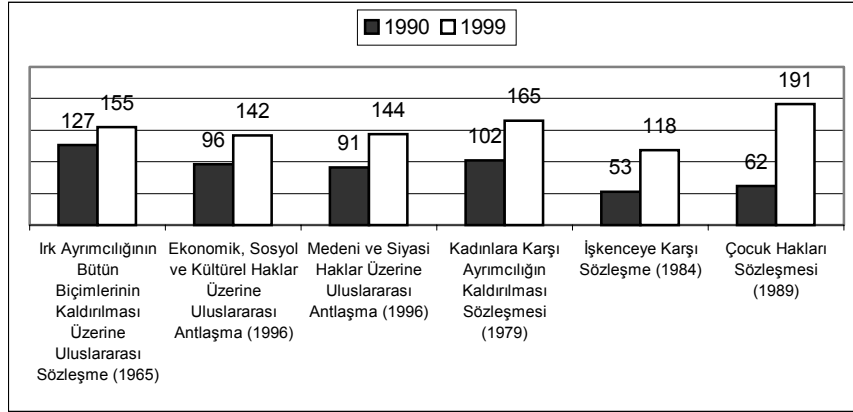
Demokratik yönetimlere sahip ülkelerin oranı (%)

İyi, dürüst yönetim, sağlam, hukuksal ve ekonomik kurumları güçlendirir, hatta içerir. Yozlaşmış yargıçlar, zayıf bankacılık mevzuatı, düzensiz kamu hizmetleri, sınırlı toplum katılımı kalkınma için kullanılabilir kaynakların israfına yol açar. İdari kapasite yeterliyse, sosyal hizmetlerin yönetiminde daha fazla yerel katılım bu hizmetlerin etkinliğini büyük ölçüde artırabilir. İş kurallarının basitleştirilmesi ise yolsuzluk fırsatlarını azaltabilir ve daha hızlı büyümeyi ve yoksulluğun sınırlanmasını teşvik edebilir.

Daha fazla insan hakları sözleşmesi onaylandı...

Sözleşmeleri onaylayan ülkelerin sayısı

Temel insan haklarına ve hukukun üstünlüğüne saygılı olma taahhüdü, sürdürülebilir kalkınma için kritik bir ön koşuldur. Dünya ülkelerinin yarısı, söz konusu insan hakları sözleşmelerinin altısını da onaylamış bulunuyor. On yıl önce bu oran onda birdi. Bu anlamlı bir gelişmedir. Çünkü, sözleşmeleri onaylayarak, ülkeler kendi hareketlerinden sorumlu tutulmayı kabul ediyorlar.

yaratılmasında adil olmalıdır. Bu, kadınların mülkiyet haklarını güçlendirmeye, pazarlık güçlerini çoğaltmaya ve kredi, eğitim ve yeni teknoloji imkanlarına erişimlerini genişletmeye yönelik tedbirler gerektirecektir. Bugün pek çok ülkenin, yoksulları gözetken daha hızlı büyümeye ihtiyacı vardır. Bunlar arasında, kişi başına gerçek gelirleri 35 yıl öncesine kıyasla bugün daha düşük olan 30 gelişmekte olan ülke bulunuyor. Söz konusu büyüme, yoksulların kendi aralarında artan üretime dayalı olacaktır. Küçük çiftçiler arasında üretkenlik artışları yoluyla; enformel üreticiler yoluyla ve çok çeşitli küçük hizmetler sunan çok sayıda kadın ve erkek yoluyla.

Ekonomik politikalar, aynı zamanda, sağlam, dengeli ve sürdürülebilir olmalıdır. Bu, doğru ekonomik ve sosyal politikaları uygulama kapasitesini geliştirecek ulusal kurumların güçlendirilmesini gerektirir.

Bu bağlamda toplumdaki bütün grupların gelişebilmesi için, bir eşitlik kaygısı vardır. Fakat eşitlik kaygısı gelecek kuşaklara da uzanır. Bunun anlamı, ekonomik büyümenin sürdürülebilir olmasıdır. Bugün çevreyle olan ilişkimizi öyle düzenlemeliyiz ki gelecek kuşaklar için gezegenimizde yaşamı destekleyecek doğal kaynaklar mevcut olsun.

Herkes için sosyal hizmetler

Asgari sosyal standartlar ve temel sosyal hizmetlere evrensel erişim sağlamak için, politikalar, salt ekonomik olmanın ötesine geçerek yoksulların ihtiyaçları üzerinde yoğunlaşmalıdır. Ülkeler, eğitime ve özellikle kızların eğitimine yatırım yapmalıdır. Çünkü eğitim, kalkınmada en yüksek getirilerden birini üretir. Ayrıca, yoksullara sağlık hizmeti, su, sanitasyon ve diğer temel kaliteli ve maliyet etkin hizmetler sunulmalıdır. Bu kapsamda, çocuk doğurma çağındaki kadınlar ve küçük çocuklar üzerinde özellikle durarak, kötü beslenmeyi azaltmaya yönelik düzenlemeler yapılması vardır. Ülkeler, bunalım zamanlarında güçsüz kesimler için güvenlik ağları da sağlamalıdır.

Ticaret, teknoloji ve fikirler için açık pazarlar

Küreselleşme, dünyadaki bilgiden yararlanmanın daha iyi yolları, ürün ve hizmet üretimi, daha iyi teknoloji, dünya pazarlarına daha iyi erişim gibi gelişmekte olan ülkelere muazzam fırsatlar sunmaktadır. Fakat bu fırsatlardan yararlanmak için eylem gerekir. Ülkeler, tarifelerini ve diğer ticaret engellerini indirmeli ve sistemlerini, ithalat, ihracat ve finans akışına göre daha rasyonel hale getirmelidirler. Ayrıca, iş yapmak için iyi ortamlar olarak görülme amacıyla, enflasyon, faiz ve kambiyo oranlarını düzeltmelidirler. Hem yerli hem de yabancı yatırımcılar nezdinde inandırıcı olmak için, tutarlı politikalar takip etmelidirler. Yüksek gelirli ülkelerin de yapmaları gerekenler vardır: Gelişmekte olan ülkelere gelen ithalatın önündeki tarifeleri ve diğer ticaret engellerini azaltmak ve etkin biçimde

ticaret yapma kapasitesini geliştirmeye yönelik yardım sağlamak. Ancak, bütün ülkelerin mümkün olan avantajlardan yararlandıkları söylenemez. Geçmişin mirası olan kötü politikalar ve yetersiz performans sonucunda, haddinden fazla sayıda ülke, ticarete, finansta, teknolojiye, fikirlerde, yani tam da büyümelerine ve yoksulluğu azaltmalarına yardım edebilecek alanlarda geri kalmaktadırlar.

Kaynakların kalkınma için etkili ve adil kullanımı

Kalkınmanın parasal maliyeti vardır. Bunun büyük kısmı, insanların yaptıkları yatırımlardan gelir. Büyük bir kısmı ise, devletin yaptığı yatırımlardan. Pek çok Doğu Asya ülkesinin büyümesine ivme veren şey, gayri safi milli hasılanın genelde % 30'undan fazla olan yüksek tasarruf oranları olmuştur. Bu sayede, altyapıya ve sosyal hizmetlere yatırım yapabilmislerdir. Afrika lkeleri arasında pek çoğu ise, milli gelirin sadece %10 ile 15'i düzeyinde tasarruf oranlarına sahip olmuşlardır. Bu oranlar, insanları yoksulluktan çıkarmak için yeterince hızlı bir büyümeye destek olmayacak kadar düşüktür.

Ülkelerin akıllıca harcama yapmaları önemlidir. Zenginler için sübvansiyonlu hizmetlere değil yoksullar için temel hizmetlere ve gelecekte kalkınma için sağlam yatırımlara harcama yapmaları gerekir. Hkmetlerin, paralarını nasıl harcadıkları, onu neye harcadıkları kadar önem taşır. Hkmet harcamalarında istikrarsızlık ve belirsizlik, yoksulluğun azaltılmasında ilerleme kaydetmeyi zorlaştırır. Hkmetlerin işe aldığı insanların kalitesi de önemlidir. Liyakat temelinde insan istihdam eden ve istihdam ettiği insanları liyakat temelinde terfi ettiren hkmetler, en iyi işleri dostlara ve siyasi mtfefiklere veren hkmetlere kıyasla daha iyi performans gösterirler.

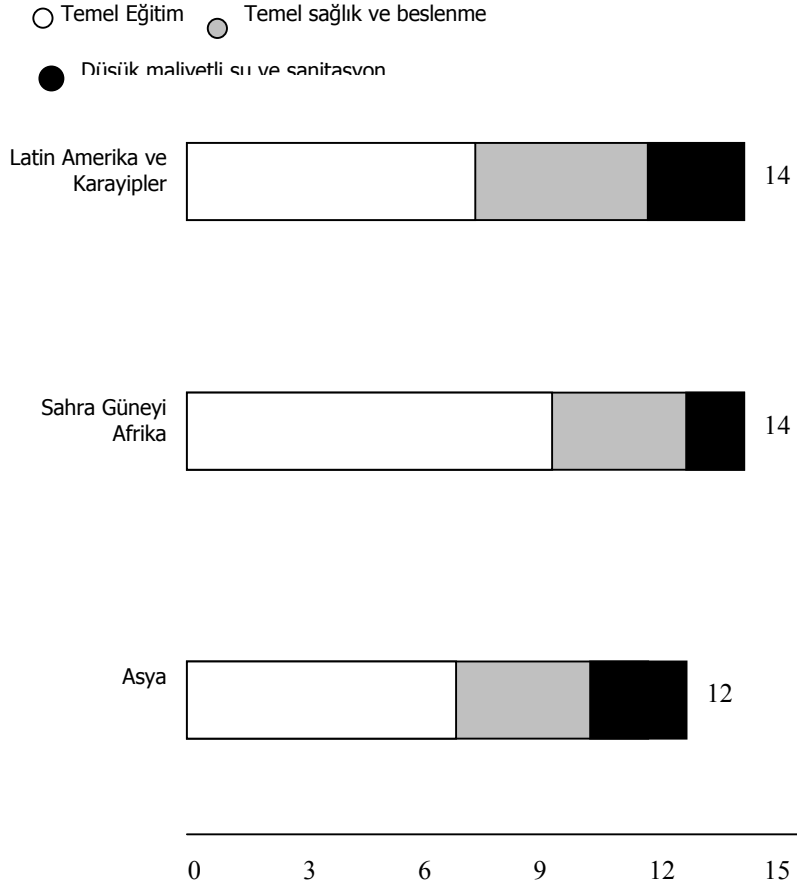
Dış yardım, özellikle yoksul ülkelerde, kalkınmanın desteklenmesinde önemli bir rol oynar. Kalkınma politikalarında ülke sahipliği ve öncülüğünün başarı için gerekli olduğu ve donör prosedürleri ve raporlamasının, idari yükleri azaltmak üzere eşgdmlenmesi ve uyumlulaştırılması gereği üzerinde büyüyen bir uzlaşma vardır. Donörler ve uluslararası finans kurumları, şimdi, katılımcı bir süreç yoluyla biçimlendirilen ve ülkelerce öncülük edilen yoksulluk azaltma stratejileri konusunda, gelişmekte olan ülkeler ile daha yakın işbirliği yapıyorlar. Ayrıca, bir ülkeye verilen yardımın o ülkenin önceliklerine ve yerel ihtiyaçlara göre biçimlenmesini sağlayarak, yardımın türü konusunda daha seğici davranıyorlar.

Donörler, her bir partnerin bünyesel üstünlüklerinden yararlanan, ortak hedef ve amaçları yansıtan ve mevcut başarıları daha ileriye götürmeye çalışan stratejik ortaklıklar kurma ihtiyacının bilincindedirler. Gelişmekte olan ülkeler ile ortaklık içinde çalışarak, yüksek gelirli ülkeler daha fazla yardım temin etmelidirler. Ayrıca, daha çok ve daha hızlı borç hafifletme imkanı sağlamalıdır. Yoksul lkeler için gümrüksüz ve kotasız erişim dahil, kendi pazarlarına daha kolay giriş sunmalıdır. Ayrıca, tropikal hastalıklar için

aşilar konusunda araştırma çalışmaları gibi, pek çok ülke için faydası olacak programları finanse etmelidirler. Bütün bunlar en yoksul ve en az gelişmiş ülkelerde büyümeyi teşvik etmenin ve yoksulluğu azaltmanın temel unsurlarıdır. Bunlar, aynı zamanda, insani ıstırapları ve şiddetli çatışmaların sayısını azaltmak, çevreyi korumak ve HIV / AIDS gibi küresel tehditlerin yayılmasını durdurmak için de gereklidir.

Ülkeler sosyal hizmetlere daha çok yatırım yapmalıdır, 1994-97

Temel sosyal hizmetlere harcanan hükümet bütçesinin payı (%)

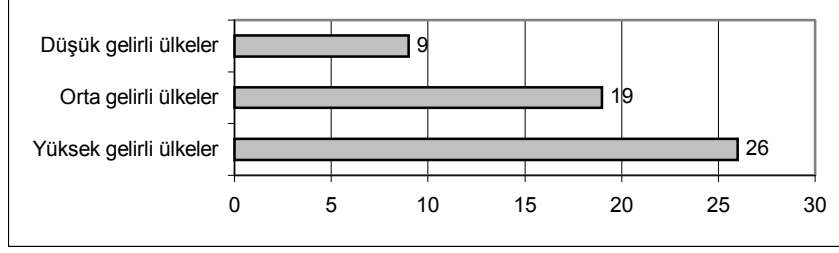

Bir ülkenin temel sağlık ve eğitim hizmetlerine ne kadar yatırım yaptığı, o ülkenin uzun vadeli kalkınma konusundaki kararlılığının işaretidir. 1995 yılındaki Kopenhag Sosyal Zirvesi'nde, dünya önderleri, kaba bir ölçü olarak, bütçe harcamalarının %20'sinin ve yardım akışlarının %20'sinin temel sosyal hizmetlere tahsis edilmesini önerdiler. Burada amaç, ülkelerin, küresel ekonomide rekabet edebilecek, sağlıklı ve iyi eğitilmiş bir işgücüne sahip olmalarıydı. Dominik Cumhuriyeti, Guatemala, Malawi ve Namibya gibi bazı ülkelerde, son yıllarda temel sosyal hizmetlere ayrılan bütçe kaynakları artmış olmakla beraber, pek az sayıda gelişmekte olan ülke ve donör yukarıdaki ölçüye uymaktadır.

Pek çok ülke, kendi kaynaklarını harekete geçirmek için daha fazla şey yapabilir

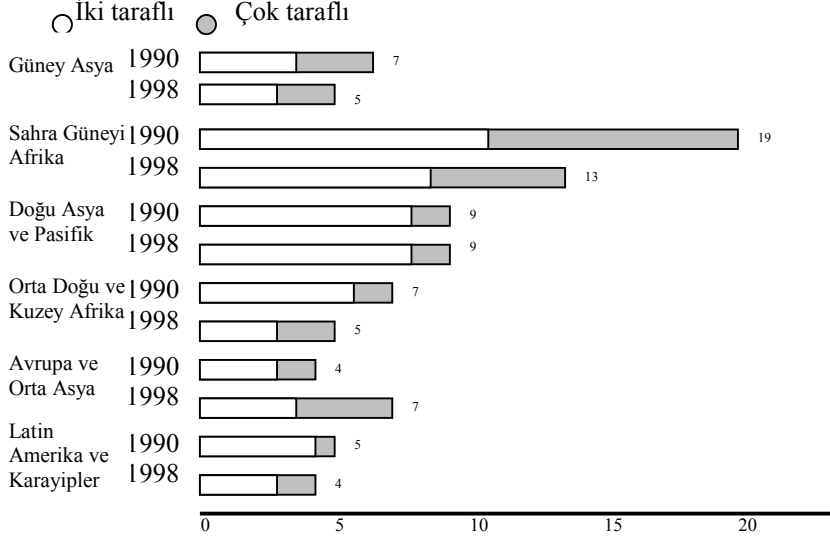
GSYH'nin yüzdesi olarak vergiler (%), 1994-98

Kalkınma için para bulmak üzere ülkelerin yapabileceği şeylerden biri, vergi toplama kapasitelerini geliştirmektir. Kaynak tahsisinde etkinliği azaltan tarifeler ve lisanslar gibi kolay yollardan değil, geniş tabanlı bir adil vergileme sistemi yoluyla. Ayrıca, vergi sistemi de, yolsuzluğu teşvik etmeyecek biçimlerde kurulmalıdır.

1990'larda azalma içinde olan dış yardımlar, özellikle en yoksul ülkeler için, büyük ölçüde artırılmalıdır.

Bölgeler itibariyle dış yardım (1997, milyar dolar)

OECD ülkelerinin çoğu, GSMH'larının %0.7'sini dış yardım olarak vermeyi bir hedef olarak benimsediler. Fakat sadece Danimarka, Hollanda, Norveç ve İsveç bu hedefe uydular. Daha da kötüsü, gelişmekte olan ülkelere yardım etme eğilimi 1990'larda azaldı. 1992'den 1997'ye kadar, sadece beş yıl içinde OECD yardımları, GSMH'nın %0.22'sine geriledi. Bu gerileme 1998 ve 1999 yıllarında durdu. Donörler, yoksul ülkelere, özellikle bu yardımı etkin biçimde kullananlara daha çok yardım temin etmelidir. En ağır borçlu yoksul ülkelere yönelik hızlandırılmış borç hafifletilmesi, yoksulluğun azaltılmasını amaçlayan ulusal stratejilerin desteklenmesine yardım edecektir.

Ek- Uluslararası Kalkınma Göstergeleri ve Hedefler

Hedefler		Göstergeler
Ekonomik refah	Mutlak yoksulluğu azaltmak Kalkınmakta olan ülkelerde mutlak yoksulluk içinde yaşayan insanların oranı, 1990 ve 2015 arasında en az yüzde elli azaltılmalıdır.	Mutlak yoksulluğun varlığı: 1 dolardan azıyla geçinen insanlar Yoksulluk uçurum oranı: Varlık çarpı yoksulluğun derinliği Eşitsizlik: En yoksul yüzde yirminin ulusal tüketimdeki payı Çocuk Beslenmesi: 5 yaş altı düşük kilolu çocukların oranı
Sosyal kalkınma	Evrensel eşitliği 2015 yılına kadar bütün ülkelerde evrensel ilköğretim olmalıdır.	İlköğretimde net okullaşma İlk öğretim dördüncü sınıfın bitirilmesi 15-24 yaş grubunda okuryazarlık oranı
	Cinsiyet eşitliği 2005 yılına kadar ilk ve orta öğretimde cinsiyet dengesizliğini yok ederek cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi yönünde ilerleme gösterilmelidir.	İlk ve orta öğretimde kızların erkeklere oranı Okuryazar kadınların erkeklere oranı (15-24 yaş grubunda)
	Bebek ve çocuk ölümlerini azaltmak Bebekler ve beş yaş altındaki çocuklar için ölüm oranları, 1990 ve 2015 arasında her gelişmekte olan ülkede üçte iki oranında azaltılmalıdır.	Bebek ölüm oranı 5 yaş altı çocuk ölüm oranı
	Anne ölümlerini azaltmak Anne ölüm oranı, 1990 ve 2015 arasında dörtte üç oranında azaltılmalıdır.	Anne ölüm oranı Eğitilmiş sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumlar
	Üreme sağlığı En geç 2015 yılına kadar, ilgili yaşlardaki bütün bireyler için, temel sağlık sistemi yoluyla üreme sağlığı hizmetlerine erişim sağlanmalıdır.	Kontraseptif yaygınlık oranı 15-24 yaş arasındaki gebe kadınlarda HIV yaygınlığı
Çevresel sürdürülebilirlik ve canlandırma	Çevre Çevresel kaynakların kaybında mevcut trendlerin hem küresel hem de ulusal düzeylerde 2015 yılına kadar geri çevrilmesini sağlamak üzere, 2005 yılına kadar her ülkede, sürdürülebilir kalkınma için bir ulusal strateji uygulama konulmuş olmalıdır.	Sürdürülebilir kalkınma için etkili süreçlere sahip ülkeler İyileştirilmiş bir su kaynağına erişim imkanına sahip nüfus Ülke yüzölçümünün yüzdesi olarak orman alanı Biyolojik çeşitlilik: Korunan arazi alanı Enerji verimliliği: Enerji kullanım birimi başına GSYH Kişi başına karbondioksit emisyonları